

Partisypatiundersökningen (PSU) 2014

ME0201

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	4
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
A.8	Gallringsföreskrifter	4
A.9	EU-reglering	4
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	5
A.12	Uppläggning och genomförande	5
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	6
B.0	Inledning	6
B.1	Innehåll	6
1.1	Statistiska målstorheter	6
1.1.1	Objekt och population	6
1.1.2	Variabler	6
1.1.3	Statistiska mått	7
1.1.4	Redovisningsgrupper	7
1.1.5	Referenstider	8
1.2	Fullständighet	8
B.2	Tillförlitlighet	8
2.1	Tillförlitlighet totalt	8
2.2	Osäkerhetskällor	9
2.2.1	Urval	9
2.2.2	Ramtäckning	11
2.2.3	Mätning	12
2.2.4	Svarsbortfall	13
2.2.5	Bearbetning	13
2.2.6	Modellantaganden	13
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	15

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	17
3.1	Frekvens	17
3.2	Framställningstid	17
3.3	Punktlighet	17
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	17
4.1	Jämförbarhet över tiden	17
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	18
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	18
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	18
5.1	Spridningsformer	18
5.2	Presentation	18
5.3	Dokumentation	19
5.4	Tillgång till primärmaterial	19
5.5	Upplysningstjänster	19

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Demokrati

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Partisympatier

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Johan Eklund
Telefon: 08-506 945 38
Telefax: 08-506 949 34
E-post: psu@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Johan Eklund, Mikaela Järnbert

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
BV/DEM
Johan Eklund

BESKRIVNING AV STATISTIKEN ME0201
2014-12-01 3(19)

Telefon: 08-506 945 38, 08-506 942 43
Telefax: 08-506 949 34
E-post: psu@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Det finns ingen uppgiftsskyldighet för undersökningen.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

I enlighet med 19§ lagen (2001:99) om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när de inte längre behövs för sitt ändamål. Riksarkivet har rätt att föreskriva om undantag från denna skyldighet om en gallring skulle äventyra arkivets roll som en del av det nationella kulturarvet eller strida mot forskningens behov.

I enlighet med 12§ förordningen (2001:100) om den officiella statistiken ska en statistikansvarig myndighet underrätta Riksarkivet innan den gallrar uppgifter enligt 19 § första stycket lagen (2001:99) om den officiella statistiken.

Partisymptiundersökningen avidentifieras i enlighet med Riksarkivets godkännande, dnr RA231-2000/1254, efter SCB:s förfrågan dnr 2000/0284. Avidentifieringen görs sex månader efter sista intervjutillfället.

A.9 EU-reglering

Partisymptiundersökningen berörs inte av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Under åren 1968 till 1972 fick SCB anslag för att utveckla metoder för partisymptiundersökningar (PSU). Syftet med undersökningarna är att ge kvantitativ information om partisymptiernas ("bästa parti") fördelning i såväl hela som delar av väljarkåren. Både situationen vid ett visst undersökningstillfälle och förändringar från tidigare undersökningar ska belysas. Dessutom ska resultat "om det vore riksdagsval idag" samt nettoflöden mellan olika partier jämfört både med senaste val och föregående undersökning och röstningsbenägenheten i olika partigrupper skattas.

I november 1972 gjorde SCB den första anslagsfinansierade PSU. Sedan dess har

undersökningarna genomförts i maj och november varje år med undantag för perioden november 1981 till och med november 1983 då inga anslag erhöles. Vissa valår har PSU gjorts även i februari. Det har också förekommit att mindre metodundersökningar genomförts i september i samband med riksdagsvalen. Genom att riksdagen anslagit medel till SCB har ett alternativ till de politiska undersökningar som mer eller mindre regelbundet genomförs och publiceras av privata undersökningsföretag skapats.

SCB:s PSU är fri från kommersiella intressen och medger full insyn i de metoder som används. Resultaten från PSU är tillgängliga för alla intresserade, oberoende av ekonomiska resurser.

Även andra politiska opinioner i samhället kan följas av PSU. Så har t.ex. skett sedan maj 1992 när det gäller EU-sympatierna i väljarkåren. Sedan november 1997 mäts även EMU-sympatierna i PSU vilka ersattes med Euro-sympatier i maj 2004.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare av statistiken är de politiska partierna, massmedia, den samhällsvetenskapliga forskningen och den politiskt intresserade allmänheten. Demokratistatistiken kommer att för en lång framtid utgöra en grund och en tillbakablick på viktiga skeenden i svensk politik och demokrati.

A.12 Uppläggning och genomförande

I PSU insamlas medborgarnas parti-, EU- och Euro-sympatier två gånger om året via telefonintervjuer i ett urval omfattande drygt 9 000 personer.

Insamlingen sker i maj och november och 2/3 av urvalet är gemensamt för två på varandra följande undersökningar.

Resultaten presenteras i intervall eller punktskattningar \pm felmarginaler. Det intervall som bildas av procentskattningen \pm felmarginalen blir här ett 95-procentigt konfidensintervall, dvs. ett intervall som med 95 procents sannolikhet innehåller det riktiga värdet förutsatt att inga systematiska fel förekommer.

För varje undersökningsomgång publiceras partisympatiernas fördelning efter kön, ålder, civilstånd, antal barn, inkomst, region, socioekonomisk bakgrund, sysselsättningsstatus, sektor, fackföreningstillhörighet, boendeform, tätortsgrad, utbildningsnivå och utländsk/svensk bakgrund. Förutom detta skattas valresultatet "om det vore riksdagsval idag" och nettoflöden mellan på varandra följande undersökningar.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Utvärdering av test rörande blandad insamling, telefon och webb, pågår. Förhoppningsvis kan detta införas under 2015, i alla fall i viss utsträckning.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objektet är personer och målpopulationen omfattar alla personer som vid undersökningstillfället skulle ha varit röstberättigade om det varit ett riksdagsval andra söndagen i september aktuellt undersökningsår.

1.1.2 Variabler

Variablerna delas upp i undersökningsvariabler, vilka är de vi vill uttala oss om i undersökningen, samt bakgrundsvariabler. I vissa tabeller kan en undersökningsvariabel även fungera som en bakgrundsvariabel, då den korsas mot en annan undersökningsvariabel.

Undersökningsvariabler:

VARIABEL
Partisympati

BESKRIVNING
partisympati vid undersökningstillfället

Nästbäst	näst bästa parti
Valdeltag10 (maj)	valdeltagande i riksdagsvalet 2010
Valdeltag14 (november)	valdeltagande i riksdagsvalet 2014
Partival10 (maj)	valt parti i riksdagsvalet 2010
Partival14 (november)	valt parti i riksdagsvalet 2014
Valdeltagplan	valdeltagande om val vid undersökningstillfället
Partivalnu	partival om det vore val vid undersökningstillfället
Blockvalnu	partiblocksval om val vid undersökningstillfället
EU symp	inställning till EU vid undersökningstillfället
Euro symp	röstning vid ev. folkomröstning om euro vid undersökningstillfället

Bakgrundsvariabler:

VARIABEL

Kön

Födelseår

Län

Kommun

Församling

Postnummer

Civilstånd

Barn

Inkurv

SUN

UtlSvBakg

SEISEK

Sektor

Fackförbund

Bostadstyp

Ägarform

BESKRIVNING

Up:s kön (up=urvalsperson)

Up:s födelseår inkl. sekelsiffra

mantalsskrivningsförhållanden enl. Registret över totalbefolkningen (RTB)

mantalsskrivningsförhållanden enl. RTB

mantalsskrivningsförhållanden enl. RTB

mantalsskrivningsförhållanden enl. RTB

enligt RTB

antal barn enl. RTB

”sammanräknad inkomst” 2012

utbildningskoder 2013

utländsk/svensk bakgrund

SEI-kod, sekundärkodad

arbetsmarknadssektor för anställda

bostadens ägar-/upplåtelseform

1.1.3 Statistiska mått

Resultaten redovisas som procentuell fördelning av parti-, EU- och Euro-sympatier i väljarkåren och redovisningsgrupper samt procentuell fördelning av ”rösterna” om det vore riksdagsval ”i dag”.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Partisympatier (med tidsserier), **EU-**, och **Euro-sympatier** redovisas normalt i följande redovisningsgrupper:

- kön x ålder (2 kön x 7 åldersklasser)
- kön x ålder (2 kön x 4 åldersklasser)
- kön x civilstånd (2 kön x 2 civilstånd)
- kön x barn/utan barn (2 kön x 2 barn/utan barn)
- kön x inkomst (2 kön x 5 inkomstkventiler, 0 kr sammanräknad inkomst)
- regioner (10 regioner)
- kön x regioner (2 kön x 7 regioner)

- valkretsar (29 valkretsar)
- kön x socio-ekonomisk grupp (SEI sekundärkodad, 11 klasser)
- kön x socio-ekonomisk grupp, sysselsatta (SEI sekundärkodad, 8 klasser)
- kön x yrkesverksamhet (2 kön x sysselsatt/ej sysselsatt)
- sektor (5 sektorer)
- kön x sektor (2 kön x 3 sektorer)
- kön x fackförbund (2 kön x 5 fack/etc.)
- kön x bostadstyp (2 kön x 3 bostadstyper)
- kön x utbildningsnivå (2 kön x 4 utbildningsnivåer)
- kön x utländsk/svensk bakgrund (2 kön x utländsk/svensk bakgrund)
- kön x födelseland (2 kön x utrikes/inrikes född)

Näst bästa parti redovisas i följande redovisningsgrupp:

- partisynpati

Partival vid ”val idag” redovisas i följande redovisningsgrupper:

- partisynpatier (11 partier/klasser)
- föregående riksdagsval (11 partier/klasser)
- partival vid ”val idag” vid föregående undersökning (11 partier/klasser)

Valdeltagande vid ”val idag” redovisas i följande redovisningsgrupp:

- föregående riksdagsval (11 partier/klasser)

1.1.5 Referenstider

PSU görs i maj och november – i allmänhet under de tre, fyra första veckorna i respektive månad. I tabellen nedan presenteras de exakta datumen för fältarbetsperiodens start- och slutdatum.

Undersökningsomgång	Fältarbetets start	Fältarbetets slut
Maj 2014	2 maj	27 maj
November 2014	29 oktober	25 november

1.2. Fullständighet

Partisynpatiundersökningen redovisar årligen det politiska opinionsläget i maj och november.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten i de redovisade skattningarna påverkas dels av slumpmässiga förhållanden och dels av icke-slumpmässiga (systematiska) förhållanden.

Den största delen av det slumpmässiga ”felet” kan hänföras till att PSU är en urvalsundersökning – ”felets” storlek sammanhänger i första hand med urvalsstorleken och antalet svarande i förhandenvarande redovisningsgrupp.

De systematiska ”felen” torde främst bero på svarsbeteende och minnesluckor.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalet i PSU består av tre delar – paneler – som var och en är ett slumpmässigt urval från *Registret över totalbefolkningen* (RTB). Varje panel är med i tre på varandra följande undersökningar. Vid varje undersökningstillfälle är en panel med för första gången, en för andra gången och en för sista gången. Två tredjedelar av urvalet är alltså gemensamt för två på varandra följande PSU. Nettourvalet omfattade 9 059 personer i PSU maj 2014 och 9 031 personer i november 2014.

Varje panel väljs som ett systematiskt urval med lika sannolikheter från RTB som sorterats efter län, kommun, fastighet, familjeidentitet och familjeställning. Endast svenska medborgare som fyller 18 år senast på andra söndagen i september undersökningsåret ingår i urvalsramen. Varje panel består av cirka 3 000 individer. Inför majundersökningen kompletteras de kvarvarande panelerna med en ny årgång av ”förstagångsväljare”. Urvalet betraktas som ett obundet slumpmässigt urval (OSU) av drygt 9 000 individer vid varje undersökningstillfälle.

Partisimpatifördelningen skattas med hjälp av de svarande i undersökningen enligt,

$$\hat{p}_g = 100 \times \frac{\hat{M}_g}{\hat{N}_g},$$

där:

\hat{p}_g = den skattade procentandelen personer i redovisningsgrupp g som har den studerade egenskapen,

\hat{M}_g = det skattade antalet personer i redovisningsgrupp g som har den studerade egenskapen,

\hat{N}_g = det skattade antalet personer i redovisningsgrupp g .

Skattningarna, \hat{M}_g och \hat{N}_g beräknas med hjälp av den generaliserade regressionsestimern, GREG, där följande information från den aktuella populationen används som hjälpvariabler,

Antal i,

Region,	10 klasser
Kön×Åldersklass,	2×6=12 klasser
Utbildning,	2 klasser
Utländsk bakgrund,	2 klasser

Medelfelet för den skattade procentandelen beräknas enligt teorin för GREG med de ovan nämnda hjälpvariablerna.

För små procentandelar i kombination med ett litet antal observationer riskerar det ”vanliga” osäkerhetsintervallet som baseras på $\hat{p}_g \pm 1,96\sqrt{\hat{V}(\hat{p}_g)}$ att få en nedre gräns som är negativ. För att undvika detta används ett asymmetriskt, approximativt 95-procentigt osäkerhetsintervall enligt,

$$\left(\hat{p}_g + \frac{1,96^2}{2n'_g} \pm 1,96\sqrt{\hat{V}(\hat{p}_g) + \frac{1,96^2}{4n'_g}} \right) / \left(1 + \frac{1,96^2}{n'_g} \right)$$

där $\hat{V}(\hat{p}_g)$ är den skattade variansen för \hat{p}_g enligt GREG och $n'_g = \hat{p}_g(1 - \hat{p}_g)/\hat{V}(\hat{p}_g)$.

”Val idag”-fördelningarna, dvs. resultaten i ett hypotetiskt val vid undersökningstillfället, skattas med en poststratifieringsestimator. Som stratifieringsvariabler används röstningsalternativ vid senaste riksdagsval (2010 och 2014 var det åtta riksdagspartier, övriga, ”ej röstat” och ”för unga”) samt valkretstillhörighet (10 strata). Sammanlagt är det alltså 11×10 poststrata. Uppgiften om röstningsalternativ i senaste riksdagsvalet inhämtas från första intervjuutgåvan som intervjupersonen deltagit i PSU.

Varje person i urvalet tilldelas en ”röstningssannolikhet” som bestäms av svaret på en fråga om intentionen att delta i ett hypotetiskt val. En liknande fråga har ställts till ett urval strax före senaste riksdagsval där svaren sedan jämförts med det faktiska valdeltagandet enligt röstlängden. Personer som inte uppgivit vilket parti de skulle rösta på vid val vid undersökningstillfället (röstningssympati) antas komma att rösta på det parti de sagt sig ha störst sympati för (partisympati – ”bästa parti”). Personer, för vilka uppgift fortfarande saknas om röstningsalternativ vid senaste riksdagsval och/eller röstningssympati, fördelas med samma fördelning som de svarande individerna har inom respektive region.

Estimatorn för ett partis andel av väljarkåren i ett hypotetiskt val vid undersökningstillfället är:

$$\hat{p}_k = \frac{\sum_{hi} \frac{N_{hi}}{\hat{N}_{hi}} \hat{M}_{hik}}{\sum_{hi} \frac{N_{hi}}{\hat{N}_{hi}} \hat{M}_{hi}}$$

där

N_{hi} är antalet i region h med röstningsalternativ i vid senaste riksdagsvalet (=poststratum hi) enligt valresultatet.

$\hat{N}_{hi} = \frac{N}{n} n_{hi}$ är en skattning av N_{hi} , baserad på urvalet till PSU, N är populationsstorleken, n är urvalsstorleken och n_{hi} är antalet i urvalet som tillhör poststratum hi .

$\hat{M}_{hik} = \frac{N}{n} \sum_{s_{hik}} q_j$ är en skattning av antalet i poststratum hi som skulle rösta på parti k om det vore val idag, q_j är "röstningssannolikheten" för individ j och s_{hik} är de i urvalet som tillhör poststratum hi och skulle rösta på parti k om det vore val idag.

$\hat{M}_{hi} = \frac{N}{n} \sum_{s_{hi}} q_j$ är en skattning av antalet i poststratum hi som skulle rösta om det vore val idag, s_{hi} är de i urvalet som tillhör poststratum hi .

Blockskattningar, dvs. andelen som skulle rösta på ett visst block om det vore val idag, erhålls genom en enkel summering av \hat{p}_k för de partier som tillhör blocket.

Skattningarna för valdeltagandet inom de olika partierna beräknas med estimatorn:

$$\hat{d}_k = \frac{\sum_{hi} \frac{N_{hi}}{\hat{N}_{hi}} \hat{M}_{hik}}{\sum_{hi} \frac{N_{hi}}{\hat{N}_{hi}} \hat{N}_{hik}}$$

där $\hat{N}_{hik} = \frac{N}{n} n_{hik}$ och n_{hik} är antalet i urvalet som tillhör poststratum hi och som uppger att de skulle rösta på parti k om det vore val idag.

Osäkerhetstalen (*ost*) – de 95-procentiga konfidensintervallen – för "val idag"-skattningarna för partier, partiblock och valdeltagande beräknas enligt teorin för den generaliserade regressionsestimern GREG.

Vid skattning av flöden från föregående riksdagsval samt från föregående undersökningsomgång används ett liknande viktning förfarande som vid "val idag"-skattningen, men inga imputeringar av partisynpati ("bästa parti") görs. Flödena syftar till att skatta nettoflöden i procent av hela väljarkåren.

Vid skattningar av flöden från föregående riksdagsval anges signifikanta nettoförluster respektive nettovinster i procent av samtliga som lämnat uppgift om valt parti i riksdagsvalet 2010 (maj) respektive 2014 (november), och dessutom om vilket parti man skulle rösta på vid val i maj respektive november 2014.

Vid skattning av flöden från föregående undersökningsomgång anges signifikanta nettoförluster respektive nettovinster i procent av samtliga som lämnat partisvar eller svarat "vet ej" på frågan om vilket parti man skulle rösta på i val vid respektive undersökningstillfälle.

2.2.2 Ramtäckning

I förhållande till väljarkåren föreligger en försumbar undertäckning bestående av utlandssvenskar. I majundersökningen finns en viss övertäckning bestående av dem som ännu inte fyllt 18 år men gör det senast på andra söndagen i september. I novemberundersökningen finns en viss undertäckning eftersom de som fyllt 18 år mellan andra söndagen i september och undersökningstillfället inte är representerade i urvalet. Detta har rimligen marginell effekt på resultaten.

2.2.3 Mätning

Vissa bakgrundsdata inhämtas i samband med urvalsdragningen från RTB samt från *Utbildningsregistret* och *Inkomst- och taxeringsregistret*. I diagrammen nedan visas inflödet under insamlingsperioderna år 2014.

Diagram A. Andel genomförda intervjuer av totalt antal intervjuer i maj 2014

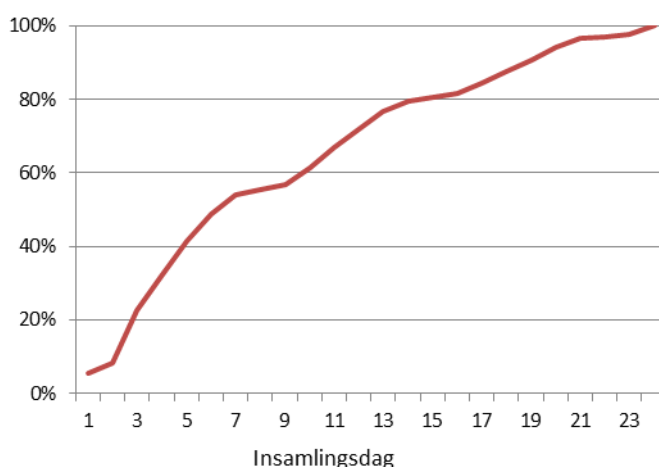
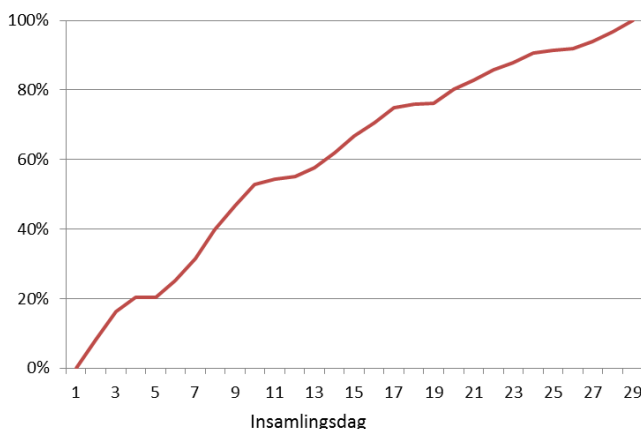

Diagram B. Andel genomförda intervjuer av totalt antal intervjuer i november 2014

Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera de osäkerheter som uppstår till följd av mätfel, men för att minimera risken för sådana genomgår frågeformuläret regelbundet en mätteknisk granskning. Inför varje omgång utbildas även intervjuarna i den aktuella undersökningen, och intervjuarinstruktioner tas fram för att säkerställa ett enhetligt arbetssätt.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värdet på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*. Andelen partiellt bortfall, i form av personer som vägrar svara på enskilda frågor, är låg.

I PSU har objektsbortfallet varierat över åren. Liksom i många andra undersökningar finns det tyvärr en trend av ökat bortfall under de senaste åren. I tabellen nedan redovisas bortfallet för 2014 års undersökningar.

Undersökningsomgång	Avböjd medverkan	Förhindrad medverkan	Ej anträffade	Bortfall totalt
Maj 2014	15,9	3,0	28,8	47,6
November 2014	17,6	2,9	23,3	43,8

Bortfallet redovisas även efter kön, ålder, region, utbildning, inkomst, födelse-land samt bakgrund i tabeller under Publikationer på www.scb.se/psu.

För att kompensera för objektsbortfall används hjälpinformation vid framtagningen av skattningarna, se avsnitt 2.2.1 *Urval* i det här dokumentet.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet pga. av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Den under åren väl genomarbetade produktionsprocessen med bl.a. kontroll- och rättningsprogram tillsammans med de möjligheter som ges genom WINDATI borgar för att eventuella bearbetningsfel är ringa.

SEI-kodningen är automatiserad och genomförs till fullo med datorstöd.

2.2.6 Modellantaganden

Vid skattningen av ”val idag” antas att de lämnade uppgifterna om röstningsalternativ vid senaste riksdagsval inte innehåller systematiska fel. Det antas också

att bortfallet är slumpmässigt, dvs. de svarande i undersökningen kan betraktas som ett OSU från populationen.

I de fall uppgift saknas om röstningsalternativ vid senaste riksdagsval och vilket parti man skulle rösta på om det vore val idag sker en härledning av dessa uppgifter baserat på övriga svar i undersökningen.

I tabellerna nedan redovisas de ojusterade uppgifterna, ojusterade uppgifter efter imputering av partisympati samt den slutgiltiga skattningen.

Partisympatiundersökningen maj 2014

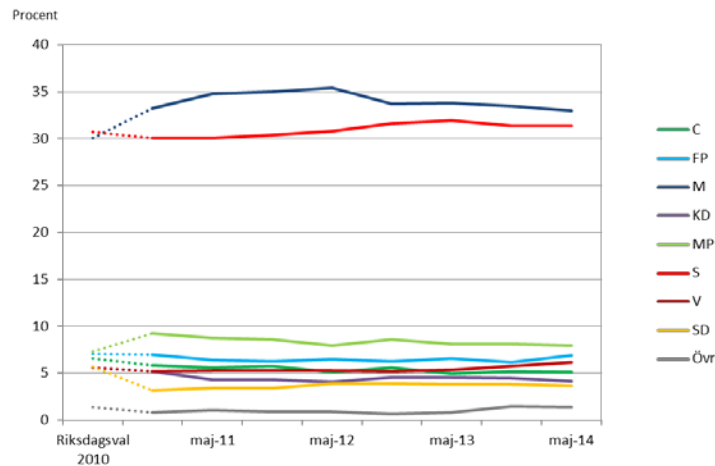
Parti	Ojusterade uppgifter	Efter imputering	Slutgiltig skattning
C	4,0	4,3	4,9
FP	4,9	5,1	5,3
M	23,6	24,4	22,7
KD	3,1	3,4	3,9
S	36,7	35,7	35,3
V	8,7	8,3	8,0
MP	8,1	8,1	8,0
SD	6,9	6,7	8,1
Övriga	3,9	4,0	3,9

Partisympatiundersökningen november 2014

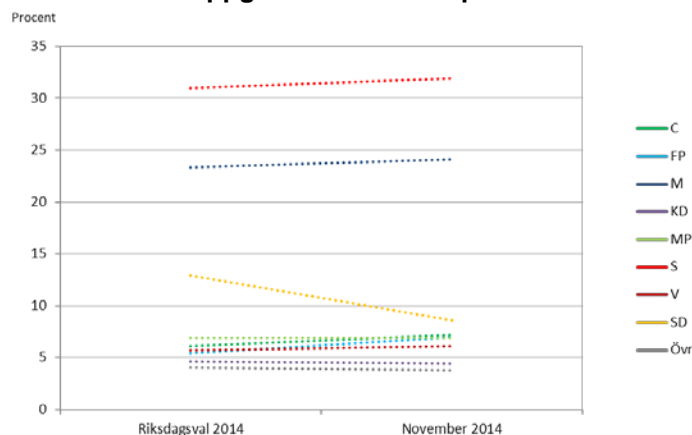
Parti	Ojusterade uppgifter	Efter imputering	Slutgiltig skattning
C	7,2	7,3	6,0
FP	6,8	6,8	5,3
M	24,8	24,6	24,2
KD	3,7	3,5	3,7
S	31,7	32,2	32,2
V	6,4	6,2	5,7
MP	7,0	7,2	7,2
SD	9,4	9,3	12,4
Övriga	3,0	3,0	3,2

I vissa fall kan eller vill respondenten inte uppge vilket parti han/hon röstade på vid senaste riksdagsvalet. Uppgift om röstningsalternativ vid senaste riksdagsval inhämtas vid första intervjutillfället. I diagrammet nedan redovisas hur respondenterna, vid respektive undersökningsomgång, uppgett att de röstade vid senaste riksdagsval. Diagrammet bör skrivas ut i färg för läsbarhetens skull.

Valhandlingsminne: Valresultatet 2010 i förhållande till vad respondenterna i PSU november 2010-november 2013 uppgivit att de röstat på vid senaste riksdagsval (2010)

Valhandlingsminne: Valresultatet 2014 i förhållande till vad respondenterna i PSU november 2014 uppgivit att de röstat på vid senaste riksdagsval (2014)

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Så kallade osäkerhetstal (halva 95-procentiga konfidensintervall) beräknas med tillgängliga standardprogram för så gott som alla estimat. I grundredovisningen av statistiken i publikationen *Partisymptiundersökningen (PSU)* och i *Statistikdatabasen* redovisas punktskattningarna med osäkerhetstal. Anvisningar ges också för test av skillnader mellan olika redovisningsgrupper och test av förändringar med hänsynstagande till att urvalet består av roterande paneler.

2.4 Metodundersökningen i september 2014

Inför valet 2014 genomförde SCB en metodundersökning. Syftet med metodundersökningen är att validera metoder, 2014 var det dessutom att testa blandad insamling. Urvalet på 3 062 personer delades upp i två grupper varav den ena, 1020 personer, var kontrollgrupp och den andra 2 042 person experimentgrupp. Svar från experimentgruppen samlades genom blandad insamling (telefonintervjuer och webbenkät) medan svar från kontrollgruppen samlades in via endast telefonintervjuer.

Insamlingen genomfördes under perioden 28 augusti - 13 september 2014. Svarsfrekvensen uppgick till ca 54 %.

Underlaget av intervjuer är ungefär en tredjedel av ordinarie undersökning. Som en konsekvens av detta är den estimator som normalt används för skattning av valresultatet inte helt jämförbar. En skattning med denna estimator har ändå tagits fram och redovisas i tabellen nedan tillsammans med skattningar från två andra varianter på estimatorer. En som tar hänsyn till 3 regioner och en som inte tar hänsyn till region. Dessa skiljer sig åt avseende hur många regioner som har använts i poststratifieringen.

Metodundersökningen 2014. Tre skattningar av "val idag-skattningen" samt resultat från riksdagsvalet 2014. Procent

Parti	10 regioner*	Felmarginal	Riksdagsval 2014
C	6,2	±1,0	6,1
FP	5,9	±1,0	5,4
M	20,2	±1,3	23,3
KD	4,4	±0,5	4,6
S	31,4	±1,7	31,0
V	7,1	±0,7	5,7
MP	8,4	±1,0	6,9
SD	12,2	±1,3	12,9
ÖVR	4,2	±0,9	4,1

*Ordinarie estimator har använts med tio regioner (11*10 poststrata)

Parti	3 regioner**	Felmarginal	Riksdagsval 2014
C	6,2	±0,9	6,1
FP	6,0	±1,1	5,4
M	20,4	±1,4	23,3
KD	4,3	±0,6	4,6
S	31,4	±1,7	31,0
V	7,4	±1,0	5,7
MP	8,0	±1,0	6,9
SD	11,9	±1,3	12,9
ÖVR	4,3	±1,0	4,1

**De ordinarie tio regionerna har grupperats om till tre regioner (11*3 poststrata)

Parti	1 region***	Felmarginal	Riksdagsval 2014
C	6,2	±0,9	6,1
FP	5,9	±1,1	5,4
M	20,4	±1,4	23,3
KD	4,4	±0,6	4,6
S	31,5	±1,7	31,0
V	7,4	±1,0	5,7
MP	8,0	±1,0	6,9
SD	11,8	±1,3	12,9
ÖVR	4,3	±1,0	4,1

***Estimatorn har inte tagit hänsyn till region (11*1 poststrata)

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

PSU görs halvårsvis med insamling i maj och november och redovisning i början av juni respektive december.

3.2 Framställningstid

Statistik över valresultat vid riksdagsval vid undersökningstillfället publiceras inom en vecka efter avslutad datainsamling, partisympatier i olika grupper av väljarkåren publiceras inom två veckor och EU- och eurosympatier publiceras inom tre veckor.

3.3 Punktlighet

Statistiken följer publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik, www.scb.se/publiceringskalender.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningarna har genomförts med väsentligen samma definitioner och metodik alltsedan 1972, förutom för perioden november 1981 t.o.m. november

1983 då undersökningen inte genomfördes pga. att finansieringen drogs in. Statistiken är därför väl jämförbar över tiden. Antalet bakgrundsvariabler och mängden redovisningsgrupper har dock ökat under åren.

Med anledning av det ökade bortfallet i undersökningen de senaste åren viktas resultaten för partisynpati, EU-synpati och eurosynpati för bortfallet från och med maj 2011. Viktningen görs med hänsyn tagen till kön och ålder, utbildning, födelseland samt region. En jämförelse med oviktade skattningar visar att viktningen dock har liten effekt på majoriteten av skattningarna. Förändringarna ligger nästan uteslutande inom felmarginalerna. I SCB:s *Statistikdatabasen* har nya tabeller med viktade resultat från tidigare undersökningar tagits fram för jämförbarhet bakåt. Under en period framåt kommer även tidigare publicerade, oviktade, resultat att finnas tillgängliga på SCB:s webbplats.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Alla grupper enligt avsnitt *1.1.4 Redovisningsgrupper* är jämförbara.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Partisynpatiundersökningen (PSU) använder i huvudsak samma redovisningsvariabler och indelningar som inom SCB:s övriga demokratistatistik vilket gör att dessa kan sammanvändas. Hänsyn bör dock tas till om statistiken är grundad på urvalsdata eller inte.

Från och med maj 2011 använder PSU samma definition av sysselsatta/ej sysselsatta som Arbetskraftsundersökningarna (AKU) vilket gör att statistiken kan sammanvändas.

Så kallade väljarbarometrar framställs av ett varierande antal privata undersökningsföretag. Skillnader i frågeutformning, insamling, urvalsförfarande, skattningförfaranden, eventuella felmarginalsberäkningar, redovisningssätt och inte minst i representativiteten medför att jämförbarheten i högsta grad är diskutabel.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten publiceras på www.scb.se/psu och sammanfattas i pressmeddelanden.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras i en stor mängd färdiga tabeller och diagram på SCB:s webbplats samt som flexibla tabeller i SCB:s *Statistikdatabasen*. För varje undersökningsomgång presenteras en rapport som förutom tabeller och diagram innehåller analyserande texter.

5.3 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Dokumentation av statistiken (SCBDOK)*. Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/PSU.

Utöver ovanstående dokumentation finns vid SCB även rapporten *Teori och metodik vid partisymptiundersökningar. Forskningsrapport 1-5, 1970-1974, SCB*.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare kan efter särskild prövning få tillgång till avidentifierade mikrodata.

5.5 Upplysningstjänster

Johan Eklund, SCB (se avsnitt A.5)

Mikaela Järnbert, SCB (se avsnitt A.5)